

Правові та психологічні аспекти впливу карантину на розвиток бізнесу в Україні

Катерина Мулик

аспірант,

ВНЗ «Університету економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Мирослав Григорчук

*канд. ю. н., доцент кафедри державно-правових дисциплін
правові та психологічні аспекти впливу карантину*

на розвиток бізнесу в Україні,

ВНЗ «Університету економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Зростання особистісного фактора у розвитку економічної сфери суспільства, зокрема бізнесу, зумовило посилення уваги до наукових досліджень у сфері психології бізнесу, особливо розробки практичних рекомендацій стосовно оптимізації ділових відносин в контексті не лише права, але й психології.

Виокремлені та проаналізовані підходи до побудови адаптивних організаторських систем, запропоновано та апробовано критерії оцінки ефективності їх реалізації. Наукові розробки у сфері психології та бізнесу належать, зокрема, І. Ансоффу, А. Богдановій, О. Кравченко, М. Мельніковій, П. Друкеру, А. Чендлеру та багатьом іншим [3].

В Україні в період карантину змінюються ділові відносини як в юридичному (так, деякі підприємці вважають, що на бізнес «тиснуть»-як на малий, так і на середній та великий, так і в психологічному плані). В складних умовах карантину бізнесмен має більше орієнтуватися на людей та їх потреби, тобто більшою мірою зважати на психологію (соціальну, економічну, особистісну). Бізнес вимагає становлення стосунків із діловими партнерами та потенційними клієнтами. Співпраця організацій та працівників повинна ґрунтуватися не в останню чергу на психологічних знаннях. Не слід забувати й про конкуренцію в умовах сучасних карантинних обмежень в Україні. На даний час значна кількість компаній не стабільна, прибутки нижчі, конкуренти з'являються постійно.

Статистичні дані за 2020 рік свідчать про те, що значна кількість компаній призупинила свою активність або повністю ліквідувалася. Звісно, це наслідок негативного впливу локдауну: локдаун локалізував роботу; крім того, деякі працівники виявилися психологічно неспроможними, тобто не змогли оцінити непередбачувані обставини та пристосуватися до них, через що звільнилися з роботи [2].

Найбільше на роботу компаній вплинуло зниження ділової активності в Україні. Аналіз даних щодо відкриття та закриття компаній у період з 12 березня до 15 квітня 2020 року показав зниження темпів створення нових компаній у вітчизняному бізнес-просторі [3]. Швидкість створення нових компаній у 2021 році погіршилася на 54,7% у порівнянні з аналогічним періодом 2020 роком. За аналізом даних Єдиного державного реєстру у 2020 році було зареєстровано 5 453 нових компаній, наразі таких компаній 2 481. Карантинні обмеження в

країні призвели до закриття до 50-ти компаній у день.

Якщо ситуація на кінець 2021 року не зміниться, то до кінця року деякі компанії взагалі перестануть існувати [3]. Втім, великі фірми та компанії вже перебудували свою роботу і працюють у дистанційному режимі, але психологічно дуже важко переконати персонал у необхідності та доцільності застосування нових технологій. Психологічні знання є необхідною умовою розвитку засад бізнесу. Новітній бізнес потребує високого ступеня психологічної культури у багатьох ситуаціях бізнесової діяльності.

Так, сучасний бізнес існує на основі прагматичних психологічних взаємовідносин з державними та недержавними установами, організаціями, що надають послуги та споживачами послуг: комунікація та вплив, вирішення конфліктів, формування репутації, популяризація та підтримка різноманітних соціальних зв'язків-усе це невіддільна частина налагодження будь-якого бізнесу. Діяльність будь-якого підприємства визначається специфікою зовнішнього середовища, яке являє собою складну соціально-економічну систему і формується під впливом комплексу чинників. В умовах карантину необхідно оптимізувати бізнес відповідно до зовнішніх чинників, адже орієнтація на суспільство-головний вектор розвитку підприємництва і передбачає створення й підтримку належного психологічного середовища, дотримання певних етичних норм поведінки, наданні можливості професійного зросту кожному, запровадження системи мотивації працівників [5].

Стимулювання поведінки, що відповідає сучасним економічним й психологічним реаліям, є гарантією дійового функціонування та швидких темпів розвитку підприємства в майбутньому [6].

Адаптованість підприємства та його персоналу до бізнес-процесів є важливою передумовою конкурентоспроможності й завжди пов'язана з певними витратами, які вимагають зваженої оцінки в системі факторів «внутрішнє-зовнішнє середовище».

В умовах значної нестабільності, зумовленої негативною динамікою макроекономічних складових, адаптивні стратегії формувати значно важче, оскільки цільові орієнтири можуть швидко змінюватися, а перехід на пасивну модель поведінки забезпечує лише виживання, і то на короткий час [1, с. 605].

Висновки. Отже, необхідно впроваджувати нові технології, удосконалювати продукти, надавати нові послуги та розвивати персонал у сфері обслуговування. Крім того, на роботу підприємств (компаній) вплинуло зниження попиту на деякі види товарів та послуг. Сучасна бізнесова діяльність потребує не тільки правової, але й психологічної оптимізації, метою якої є покращання адаптованості до швидко змінюваних соціальних умов і попередження можливих ризиків та збитків.

Ключові слова: бізнес; психологія в бізнесі; вплив карантину на бізнес.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції 21 квітня 2021 року, Ірпінь, 2021 URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7947/1/7596_IR.pdf#page=605
2. Фарма – перша скрипка карантину. Огляд трендів у бізнесі URL: <https://youcontrol.com.ua/data-research/farmapersha-skrypka-karantynu-ohliad-trendiv-u-biznesi> (дата звернення 15.11.2021).
3. Який бізнес суттєво скоротить штат, якщо карантин продовжать URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/05/8/660271/> (дата звернення 14.11.2021)
4. Чорнобиль О. В. Особливості адаптації керівників на підприємстві в сучасних економічних умовах / О. В. Чорнобиль // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки [Текст].-Луцьк: Вид-во СХУ, 2015.-№ 4.-с. 74-79
5. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління : підручник / О. І. Власова, Ю. В. Никоненко.-К. : Центр учбової літератури, 2010.-398 с.
6. АрестенкоТ. В., Арестенко В. В. Перспективні напрями розвитку ринку маркетингових досліджень у системі SOCIAL MEDIA MARKETING. Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка».-Тернопіль, 2017. №1-2.
7. Громадська організація «Центр прикладних досліджень» Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на економіку України, 2020, С. 56 URL: <https://www.kas.de/documents/270026/8703904/Вплив+COVID-19+та+карантинних+обмежень+на+економіку+України.+Кабінетне+дослідження+ЦПД.+Липень+2020.pdf/b7398098-a602-524d-7f88-6189058f69d3?version=1.0&t=1597301028775> (дата звернення 24.11.2021).